

გზის მომსახურება

რედაქცია და კანტორა იმყოფება თფილისის ქუჩაზე, მიქელაძის სახში. კანტორა ღიაა დღის 9-2 საათამდე, და საღამოს 5-8 საათამდე, კვირა-უკვე დღეების გარდა.

№ 132 ყოველდღიური საზოგადოებრივი და სალიტერატურო გაზეთი № 132

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

ამით აცხადებს, რომ წევრად ჩაწერა, საწევრო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმიანობებში მონაწილეობა შეიძლება ყოველ დღე დღის 8-2 და საღამოს 7-9-დემ პარტიის კანტორაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. ჩვენს ქვეყნის რედაქციასთან.

- იქვე შეიძლება მოითხოვოთ შემდეგი გამოცემანი:
1. საქართ. ეროვნულ-დემოკრ. პარტიის პროგრამა.
 2. ვ. წერეთელი. შეიძლება თუ არა მოსხმოს ყველა საკუთრება მიწაზე.
 3. ვ. წერეთელი. 1783 წ. ტრაქტატი, ავტონომია და ფედერაცია.
 4. ტ. მარგველაშვილი. ჩვენი ეკონომიკური აღორძინების საშუალებანი.

ხელის მომსახურების საკუთრება

გაზ. ჩვენი ქვეყნის კანტორა სთხოვს ხელის მომწერთ, რომელთაც ვადა გაუთავდა ან უთავდება დროზე შემოიტანონ ხვედრი ფული უკიდურეს შემთხვევაში კანტორა იმყოფებულ იქნება შესწვეტის გაზეთის გზავნა.

„რადიუმი“ თაბახი. ციკლონი

არა ჩვეულებრივი ცინო-პიგის ხუთ ნაწილით. ვერაბის უფშვიანის ქალის სიუზანა არმელის მონაწილეობით, ამერსკელ მლიონერ ქალის როლიში.

წიგნის გამოცემლობა „განათლება“

- აცხადებს, რომ დაბეჭდა და გამოიცა შემდეგი წიგნები:
1. სილ. ხუნდაძის ქართული გრამატიკა. — ფ. 1 მან. 5 შაური.
 2. მისივე — მოკლე ქართ. გრამატიკა. — ფ. — 10 „
 3. ი. ნიკოლაიშვილის მოკლე ქართ. გრამატიკა. — ფ. — 10 „
 4. ოცხელის ელემენტარული ალგებრა. — ფ. 1 მან. 10 შაური
 5. მისივე — გეომეტრია. — ფ. 1 „ 10 „

- ი ბ ე ჯ დ ე ბ ა :
1. დასაწყისი გეოგრაფია მრავალი სურათებით შემკული, შედგ. გ. ცაგერეიშვილის, დ. ქუთათელაძისა და შ. სანიკიძის მიერ.
 2. არითმეტიკული კრებულები გიმნ. I, II და III კლ. კურსის, შედგ. ალ. ჯაფარიძის, ს. დიეთეიძისა და ალ. მგალობლიშვილის მიერ.
- მისამართი: ქუთაისი, თფილისის ქუჩა, ზაქ. შაქარაშანიის სახლი.

საღამოს საერთო განათლების და მოსამზადებელი უფლებიანი კურსების მასწავლებელთა კოლეგია

ამით აცხადებს, რომ ქალაქ ქუთაისში მან გახსნა

მ-კლასიანი გიმნაზია

უფლებით აღჭურვილი. ამ წლიდან გაიხსნება პირველი ხუთი კლასი სამი მოსამზადებელი განყოფილებით. საანბნო განყოფილებაში მიიღებენ გამოუცელთა, დანარჩენ კლასებში კი შესაფერ გამოცდების შემდეგ. უმაღლეს პირველ დაწესებულებაში სასწავლებლებიდან შეუძლიათ გადმოხვალა შესაფერ კლასში უფსამართი. იმავე სასწავლებლის კურს დამთავრებულნი მიიღებენ მესამე კლასში გამოუცდელთა. მათ და ამ გიმნაზიის სუსტ მოწოდებებს საღამოობით უფასოთ გასწორებენ გაცვეთილებს. მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე 10-2 საათამდე.

მისამართი: ფოსტის შესახვევი (ფოსტის პირდაპირ), სახლი № 3.

საშუალო სასწავლებლების მასწავლებელთა კოლეგიის ხელმძღვანელობით, ქალაქ ქუთაისში გახსნილია საღამოს საყოველთაო მოსამზადებელი

კ უ რ ს ე ბ ი

მოწვევითაა უფლებებით აღჭურვილი, სადაც მიიღება ახალგაზრდობა განურჩევლად სქესისა და წარმოშობისა სიმწიფის და სხვა მოწოდებებზე მოსამზადებლად. მისამართი: ქ. ქ. ქართული გიმნაზია 6 საათიდან — 8 საათამდე საღამოს.

ძმ. შორაშოლაძეების მაღაზიაში

(მთიანის ქუჩა საკუთარი სახლი) ეს არის მივიღეთ ბორჯომის წვლი დიდი და პატარა მოთხოვნი, ფასები ზომიერია.

კოალიცია.

დემოკრატიული თათბირი, როგორც ენკინისთვის 1915 დემოკრ. გეგმების კოალიციის კენჭი უყარეს. შედეგი ასეთია: 768 ხმით 888 ხმის წინააღმდეგ მიღებულ იქნა კოალიცია. დემოკრ. არს ამ ბოზის იმის შესახებ, თუ როგორი შედეგ-გენლობის კოალიცია იქნება.

ცენტრალ აღმასრულებელ კომიტეტების კრებულზე მიიღეს კოალიციის პრიციპული მხარდაჭერა ეწოდება, მთავრობის, რომელშიც შედგენა სხვადასხვა პოლიტიკურ პარტიის წარმომადგენლები. მომავალ კოალიციაში იქნებიან (თუ კოალიცია არ მიიღეს) სოც. დემოკრ. და ვ. კარ. მრევლთა კლასის წარმომადგენლები. რ. სტის რევოლუციური პერიოდის დემოკრატია უნდა მოხდეს ამ დღე-ნების კადეტთა მიზნით და მათთან თანამშრომლობა სახელგაითი მიზნით. რევოლუციის დროს კადეტებმა ვერაფერი აწარმოეს თანამართლეს. ისინი აუხმედრდენ დამონებულ ერებს, წინააღმდეგ მათ ეროვნულ მისწრაფების განხორციელებას, ვერ მოახერხეს ვერც რევოლუციურ დემოკრატისთან ერთად სიარული და გარეგნულ დარჩენა.

ამ რიგით ირკვევა ახალ მთავრობის სახე.

დემოკრატიული თათბირი დღე მნიშვნელოვანი გამოდგა. თათბირზე აღმართულია სინტეზის კითხვა წინასწარ პარლამენტის შექმნისა, რომლის წინაშე პასუხისმგებელი იქნება მთავრობა. ამ არს დემოკრატია მიიღებენ არ უჭერს მხარს. ამიტომ ვადაჭრით მის შესახებ არაფრის თქმა არ შეიძლება. თათბირის დაწყების წინ რუსული პრესა შიშში მოიცვა. გაზ. „დენი“ სწერდა, დემოკრატიული თათბირზე შეუმარდებელი განმარჯვებენ და მიუღრესეთ მასწავლებლის ინსტიტუტს უმსხვერპლდები. მიზნო იყო ასეთი განწყობილება. მასწავლებლები უფსამართლდები, მაგრამ მათი მისწრაფება გამარჯვებით არ დამთავრდა... სახელმწიფოს მხარდაც-გამკვიდრს ამ ენათო სოციალისტები შეთანხმებულს და ზომიერის გზით იწყებენ. დემოკრატიული თათბირი თავის დადგენილებით მმართველობას აწესებს.

თათბირმა არსებითად უნდა განიხილოს და დადებოდეს გადასახდელი ეროვნული კითხვა.

დღემდის ეროვნული კითხვა არც ერთ მმართველობისგან არ იქნა სამართლიანად გადაწყვეტილი, რაც პატარა ერთ შორის არა ნორმალ მდგომარეობას აღიარებდა და სეპარატულ გამოხვედებს უწყობდა ხელს. რუსეთის მიერ დაჩაგრულ ერებს დემოკრატია უფრო სპირიტუალურად ათავსებდა მათ. ერების ტვიტლები უწინარეს ყოვლისა დემოკრატიაში იწყებდა გამოძახილს. დღეს რუსეთის დემოკრატია შეკრებილია, მან დაუბანა ეროვნებათა წარმომადგენლებს, რომელთაც თავის უკანასკნელ სიტყვას ეტყვის.

საქართველო ერის რუსეთის დემოკრატის თქმის, ქართველი ხალხის სამართლიანი მოთხოვნებიდან დაკმაყოფილებას.

თათბირზე გაიხსნა ხმა საქართველოს ეროვნულ საქმეს წარმომადგენლის აკადემიის, რომელიც ასე ათავებს სიტყვას: „თუ ჩვენ დამარცხებუ მოვდებით, მაშინ ქართველები ერთგურ გამოვლენ სეპარატულად“.

ქართველი დემოკრატია შეთანხმებულია და ერთი ერთ ელაპარაკება დიდ რუსეთის დემოკრატისა.

ჩვენ გვგონია, რუსეთის დემოკრატია ვისა არ აუხმედს ერთა ინტერესს და პირდაპირ ანგარიშს გავაწივებს.

სანტ.

სამაგისტრო კრება.

უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა მეცნიერებისათვის ამ კრებას, სადაც შეკრებიან სრულიად საქართველოს ყველა კუთხის წარმომადგენელი ქართული მეცნიერების აღსადგენად და ქართველ ხალხში განვითარებულ თუ შეკვირვებულ სარწმუნოებრივ გრძობათა გასამყდებლად. ქართულ ეკლესიის აღსადგენად და უფლებათა დასაბრუნებლად დღისახანა ბრძოლა სწარმოებდა ჩვენში. ეს საქმე ამა წლის 12 მარტს დაიწყო. საეკლესიო კრებას მხოლოდ უნდა დესრულდება დიდი აქტი საეკლესიო კონსტიტუციის შემუშავება-დადასტურებით და კათალიკოსის, სასულიერო მუდგის არჩევით. სამაგისტრო ამ საეკლესიო კრებით დაიწყო კიდევ უფრო საინტერესო ვეგირი ჩვენი ისტორიის: ჩვენი ხალხის სარწმუნოებრივ გრძობათა ვითარების გაშლენება. ამ საგნს მინდა მთავაკო ურადლება შეითხველოს. კრებამ იმ თავიდანვე გამოაშკარავა მძლავრი, შეუტყვევლი სურვილი საეკლესიო ძირითადი რეფორმებისა. ქრისტეს მცენებელ და მოძღვრებაზე დაყრდნობილი ქართველი მოაზრებუნი, ვინცა და საიდანაც არ უნდა ყოფილიყო ის, დაყინებით მოითხოვდა ძველი, საუკუნოვანი გადმოცემული ფორმების შეცვლას, ახალი, სადა, თანამედროვე კულტურით გაფაქიზებულ ხალხსთვის შესაფერ ახალ შეცვლის შემოღებას. კრებამ ცხად-პყრო, რომ ქართველ ხალხში ერთგვარი ინტენსიური მუშაობა სწარმოებდა სარწმუნოებრივ აზროვნების დარგში. ამიერი კრებამ ამიერი ფაქტით დაგვანახა, თუ რა დიდი შეცვლა აქვს ჩადენილი ჩვენი ინტელექტუალისა. ხალხში უკვე მოაწიფებულ აზრს საეკლესიო ცხოვრებაში ცვლილებების შეტანა აუცილებლობის შესახებ, აი, ამ დასაწყის ყოველგვარ რეფორმებისას სათანადო ანგარიში ვერ გაუწია ჩვენმა ინტელექტუალმა სწორად იმისათვის იყო, რომ კრებამ რეფორმატორული მიმართულება გამოვიდა ერთმანედ, ბევრისთვის მოულოდნელად, მოუზადებლად, უგებ-მით და მთავრის გაუთვალისწინებლად. რეფორმების მომხრეთა კრებამ გამოხვედებს წინ არ უძლოდა არავითარი მუშაობა, წინასწარი პროპაგანდა-ქადაგება, საკვეყნო კრება არსებულ საეკლესიო წესებისა; საზოგადოებრივი აზროვნება არამკეთ შეუმუშავებელი, შეუწყვეტილი კი იყო საეკლესიო დარგში რეფორმებისათვის. ჩვენ წინასწარ განთავალისწინებული გეგმით მიგსულიყავით კრებამ, ჩვენი მოაზრებუნი საზოგადოება რომ მომზადებული გვეყოლოდა წინასწარ სხვაგვარ სახეს მიიღებდა. წინასწარ მუშაობამ აგებული გეგმა მოქმედებისა არ დაკარგავდა თვალათ-ხედისაგან მომენტის სერიოზობას და სიმძიმეს, რაც საუბედუროდ ზოგჯერ წვეს კრებისას არავითარჯერ მოუღა ხალხში. ჩვენი კრება მოწვეული იქნა ამდენად გართულბულ მომენტში — როგორც ჩვენი შინაგანი ცხოვრებისათვის, ისე საერთაშორისო მდგომარეობისათვის — რომ ამ მომენტის, პოლიტიკური მდგომარეობისათვის ანგარიშის გაუწევლობა უდიდესი შეცდომა, მიუტყვევლო ცოდვა იქნებოდა ყველა ჩვენგანისათვის. შესაძლებლობა ავითო შეცდომისათვის თვიდან აცდენილი იქნებოდა იმ თავიდანვე, რომ ფართო წინასწარი მუშაობა გვექნებოდა, მაშინ წინააღმდეგ გათვალისწინებდით ჩვენი ეკლესიის მდგომარეობას სხვა მართლმადიდებელ ეკლესიათა შორის, ჩვენს მათდამი მოუკიდებელ დამოკიდებულებას და აგრეთვე

ჩვენს მიერ განცდილ და ან განსაკლებლ პოლიტიკურ მომენტსაც.

კრებამ, მიუხედავად ჩვენი კრებისათვის მომზადებულობისა, ბევრი ცვლილება შეიტანა ჩვენს საეკლესიო ცხოვრებაში, ბევრი კიდევ წინ დაისახა და კომისიის ვალისა დასაშუშებლად. თვით მისწულიც მნიშვნელოვანია. მაგრამ მომავალში ჩვენი სარწმუნოებრივი გრძობა-აზროვნება კიდევ მეტ ცვლილებებს შეტანას მოითხოვს.

ინტელექტუალის, ჩვენი მოწინავე მოაზროვნე საზოგადოების მოვალეობა შეუდგეს დამჯდარ, დინჯ, მიზანშეწონილ კვლევა-ძიებას სარწმუნოებრივ დარგში, მძლავრ გონებრივ მუშაობას, მოაზრებუნი შორის მზერავლ ქადაგებას, როგორც სარწმუნოების აღსადგენად და წმინდა ზნობრივ პრინციპებზე დასაყენებლად, ისე ჩვენი საეკლესიო ცხოვრების სრულიად გასახლებლად.

იტვ მარგველაშვილი.

ქართული გოლშვიპიპი და პროვსული საბჭო.

ყოველ პოლიტიკურ გამოსვლას მხოლოდ მაშინ აქვს ფასი და მართ აზრის იგი სახეში მისაღებო, თუ მასში რაიმე სისტემა, „შინაგანი ტემპერატურა“ არის და იგი საზოგადოებრივი მიმდინარეობის შედეგია. ქართველი „გოლშვიპიპი“ ქართულ ეროვნულ საქმეს წინააღმდეგ ამხედრდენ. ეს რომ წინდა წყლის პოლიტიკური გამოსვლა იყოს და პარტიისა, მაშინ ექვი არ არის საფალო იქნებოდა, მაგრამ „გოლშვიპიპი“ და ფრაქციულ მტრობით გატყვევლი გეგმე მზად არამედ თუ ეროვნული იდეა გაიღოს მსხვერპლად „შენშვიპიპის“ დასამკრებლად, არამედ პარტიული განხეთქილების და თათბირის მტრევა მიზნად გამოაცხადოს. გაზ. „პროვსული“ № 16 ის მეთაური სწერია:

„დიდიან ახალი ქალაქის საბჭოს დაბადებისა, თფილისში აშკარა შეიქნა მწყობრი და სოლიდარ შეთანხმებული მოქმედება მენშევიკების, ქართველ სოც. დემ. და ნაც. დემოკრატების“.

ნუ თუ ტრამაის, საზოგადოების განაწილება და სხვა მუნიციპალურ კითხვებში აზრის სხვადასხვაობის ნიადაგზე დაიყო ქართველობა ამ სამ პოლიტიკურ პარტიას? ნუ თუ საქართველოს ლენინის — გ. მათობის შედეგ წარმოდგენილი აქვს, რომ არ გეგმება პოლიტიკურ პარტიებს ერთი შეხედულობა ჰქონდეთ რაიმე საკითხზე? ნუ თუ რევოლუციის დაცვა „გოლშვიპიპის“ მიზნობრივად და ეროვნულ-დემოკრატულ უფლებას აბა აქვთ რევოლუცია დაიკენ რუსეთის რეპტიონტებისაგან, ქართველი ერის გამანადგურებლობისაგან. განა რუსეთის „გოლშვიპიპის“ მოსისხლე მტრების, კადეტების წინააღმდეგ არ გამოვიდა ქართველი ეროვნული დემოკრატები და განა ქართველობის მტერი არ არის პარტიის, რომლის მეთაურმაც მილიუტოვმა ქ. აღე-ქსანდრეტს ასაღებდ კავკასიის ერთა, და პირველ რიგში ქართველობის, პოლიტიკური ცხოვრების გაქრობა დაისახა მიზნად.

ყველა ამის შემდეგ შეითხველის პირზე იმიოლს იწყება ზემო სენფენული მეთაურის ის ადგილი. სადაც უ. მხარაძე ჰკვირობს, როგორ შეიძლება ს. ფედ. და ეროვნული დემოკრატები რევოლუციის იწყებდნო. ქართველობის ხსნა სწორედ რუსეთის რევოლუციურ დემოკრატისთან კავშირშია. რევოლუცია ამ გზით მიიღო და სწორედ ამ გზით მოხდა თვით-შეკრებლობის დაცვა. მისამართი: სტამბოლ ქართველი „გოლ-

წარმომადგენელი **გაბრიელ** აღნიშნავს, რომ ქვეყნის ხსნა ძლიერ მთავრობის შედგენაშია, რომელიც არც კლა-სობროზია, არც პარტიული. ყაზახობა დემოკრატიის წინააღმდეგ არისოდეს არ წავა და მუდამ მზარს დაუტყრს რუსეთის რესპუბლიკას და ღირს მთავრობას.

ორენბურგის, ენისის და სემირჩის ყაზახთა წარმომადგენელი აცხადებს, რომ მთავრობა საერთო ეროვნული უნდა იყოს. ყაზახობა ძველი წესწამების აღდგენას არაოდეს არ მოითმენს.

სტომა გრძელდება დამის 12 საათამდე. მორიგე სხდომა ენკენისთვის 17-ს დიდის 11 საათზე.

დილის სხდომა.

პეტროგრადი. ენკენისთვის 17. დიდის სხდომა გახსნა ჩეხეთში, რომელმაც სიტყვა მისცა იმ სამხედრო ორგანიზაციათა წარმომადგენლებს, რომელთაც წინააღმდეგ ვერ მოასწრეს თავიანთ აზრის გამოთქმა.

მაჰადიანთა წარმომადგენლის სიტყვა.

მაჰადიანთა სამხედრო ორგანიზაციების წარმომადგენელი **ბუჟუმბეროვი** ვახსენებს დამსწრეთ, რომ მოსკოვის თათბირზე მაჰადიანები მიემხრნენ ჩეხების დეკლარაციას, სადაც ნათქვამია, „სამშობლოს მთლიან დემოკრატია იხსნისა“. მთავრობა უნდა შესდგებოდეს ჩვენი ქვეყნის ცოცხალი ელემენტებიდან და კომპრომიტების წინააღმდეგ უნდა იღებდეს. რა თქმა უნდა, აქ ადგილი არ ექნება მათ, ვინც ფარულად თუ ცხადად, აქტიურად თუ პასიურად რუსეთის რესპუბლიკას დასუსტებდა მხედრებითა, სამხედრო ძლიერების აღდგენის საკითხში მაჰადიანები დღეს მნიშვნელობას აძლევენ სახედრო რევოლუციურს ორგანიზაციებს და კომისიას, მაგრამ არმის გარდაქმნულ ძირითად პრინციპად უნდა აღიარებულ იქნას ჯართა განაცოცხლების პრინციპი. მაშინვე ვეცაინანება ძლიერი მთავრობის შესდგენა ფართო დემოკრატიულ ნიადაგზე. მაჰადიანები სიჭიბრად სცნობენ ამ თათბირზე შედგენილ იქმნეს ისეთი ორგანო, რომელიც ვერც დაიბრუნებენ მთელი რევოლუციური ძალები.

ქართველთა სამხედრო კავშირის წარმომადგენელთა სიტყვა

ქართულ სამხედრო კავშირის წარმომადგენელი ეს. მანაბელი ხაზს უსვამს ქართულ დემოკრატიის სრულად სოლიდარობას რუსეთის დემოკრატიათთან. ქართველები აუცილებლად საქართველოდ სთვლიან ეროვნულ პოლკების დაარსებასა, საზოგადო პოლიტიკაში ქართველები ობიექტურად დემოკრატიულ პარტიას პოლიტიკასა. ეროვნულ საკითხის შესახებ ქართველებს დღემდე ხმა არ აუმაღლებიათ, მაგრამ არა იმიტომ, რომ ეროვნული შეგნება არ არსებობდეს, არამედ იმიტომ, რომ დღევანდელ მომენტში სახელმწიფოს მტკიცე-დაქვეყნების დროს შეუძლებელია სთვლიან სახელმწიფოს მღვამარბობის გათვალისწინებით (ძლიერი ტაშის ცემა, რაც რომ ხანგრძლივ ოვაციებზე გადადის). ქართველებს სჯერათ იმ თვისი სფეროები რუსეთისა, რომელსაც ნიადაგს დემოკრატია განეკუთვნება. დასასრულს მანაბელმა ქართველ მხედრებს პირით აღთქმა დასთო, რომ მიიღონ ქართველობა რუსეთის დემოკრატიის დასაცველად აღსდგებინა, (ძლიერი ტაშის ცემა).

უკრაინის სამხედრო წარმომადგენლის სიტყვა

უკრაინელთა სამხედრო ორგანიზაციების სახელით ელოჩკო ემბროზა ფრონტის ორგანიზაციათა წარმომადგენელს, უკრაინელი ჯარისკაცები და ხალხი არ წამუნებულნი არიან მთავრობის შემდგენ კრიზისებსა აუცილებლობაში, თუ შესრულებულ არ იქნა უკრაინელთა მოთხოვნებიანი, რაც დემოკრატიათა წინააღმდეგ უკრაინის მიერ გამოქვეყნებულ დეკლარაციის ნათქვამია, რომ რუსეთის რევოლუციის არ შეუძლიან ძველს კლავატში დარჩეს. უკრაინელები ზღიდავენ ვადედათა პოლიტიკას. ჩვენმა სიჭვე ორატორმა—არქანოვმა ვაბატებთა, თანამშრომლობას არ უკადრდის სამშობლოს ფაქტორის მოლოტოვებთანა. ამასთანავე უკრაინელები მოითხოვენ დაეუფლებოდნენ ომის შეწყვეტას და სიკვდილით დასჯის მოსმობას. უკრაინელები ხაზს უსვამენ დემოკრატიის შექმნის კრივულს საკითხში. დროა ჩვენს დროში დროებით აღიჭურვოს დემოკრატია ერთად რევოლუციის მტკიცედ საბაძლიერად. უკრაინელები მოითხოვენ

არმიის რეორგანიზაციის ფართო ეროვნულ ტერიტორიულ პრინციპის თანხმობა. (ტაშმი)

ბელარუსთა წარმომადგენლის სიტყვა

ბელარუსთა სამხედრო ორგანიზაციების წარმომადგენელმა სობოლევსკიმ დეკლარაციით მოითხოვა არმიის გარდაქმნა ეროვნულ ტერიტორიულ პრინციპის თანხმობით, რაც ერთად ერთ სამხედრო და უნდა ჩაითვალოს რევოლუციის მიერ დაპყრობილის დაცვისთვის და ომის ერთად წარმოებისთვის. ბელარუსებს არ შეუძლიან დასთანხმდნენ ხავის განყენებულს ფორმულას, რომელიც დემოკრატიულმა გამოიტანა აგრეთვე მოითხოვთ უხელმძღვანელო ერთის განთავსეფობას, მოითხოვთ, რომ დაუყოვნებლივ გამოიწვიოთ ლეგიონების თანამშრომლებთანა და მის შესახებ, მოვითხოვთ რომ დროებით მთავრობასთან შესდგეს ერთგვართა მინისტრი, დასასრულს მოვითხოვთ წინასწარ პარლამენტის დაარსებას, სადაც ერთა წარმომადგენლებს ფართო ადგილი ექნებათ. (ტაშმი)

ყაზახ ნავაგის სიტყვა

ყაზახთა სამხედრო ორგანიზაციების წარმომადგენელმა ნავაგმა გრძელი სიტყვა წარმოთქვა კალინინის შესახებ. მართალია, ყაზახობა ორ წინააღმდეგ ვაყო და კალინინს მომხრეები ბლომად გამოუჩნდნენ მაგრამ ეს კიდევ იმას არ ნიშნავს, რომ კალინინს გამარჯვება ვაუწყებოქვენას. კალინინი მალე სტენდინი ჩამობრძანდება. არა მგონია დემოკრატიულს თათბირზე მისი დამკვიდრი გაუფრთხილებივ გამოვიდნენ. ნავაგი პირატესტს აცხადებს ყაზახთა მიერ უკრაინის და ბერგის ოლქის შემოერთებზე, ესთა, სთქვა ორატორმა, დამუფუნებელ კრება უნდა გადასწყვიტოს. სამხედრო ორგანიზაციების გარდაქმნის შესახებ ყაზახობა ემხრობა სამხედრო მინისტრის პარტიას. მთავრობა უფლებდა და ძალი მოსილი უნდა იყოს, ავტორიტეტული, კომპოტური ნიადაგზე, მაგრამ აქ არ უნდა იყვნენ შერეული ისეთი ელემენტები, ვინც კორნელოვის აჯანყების მხარს უჭერდნენ. (ტაშმი)

ყაზახ ერშოვის სიტყვა.

ყაზახთა ზურგის ჯარის ორგანიზაციის წარმომადგენელმა ერშოვმა მინიალი მთავრობა ვაყენა წინა ორატორის აზრების დასამტკიცებლად შედგენ შეხება მთავრობის შემადგენლობის საკითხს და სთქვა, რომ ცენზონდ ელემენტებს შეუძლებელია მიიღონ მინაწილობა, თუ პირთა თვითი ანატიტეტული, ვალიანტების დასაბრუნებას მსახურებენ. ყაზახობა არასოდეს არ შესცდება კორნელოვის აღიჭურვით და გავაყენებს მის ძახილს. (ტაშმი) თუ თქვენ გსურთ კორნელოვიშინიდან განთავისუფლება, პირნი გაგვანთავისუფლო ჩვენც კორნელოვიდან (ტაშმი) და ძახილი: „კალენდრებთანა!“ მე შეკვიფრე ვისევე „კორნელოვიდან“ მეათე. ყაზახობა სულითა სწებს, რომ თავისუფლების დასაბრუნებას აუჭრებენ და რომ ანტიკრატულ და რევოლუციონრ ძალით წელმონიჭებას შედეს. ყაზახობა ყოველთვის მხარს უჭერდა დროებით მთავრობას და ყოველს ღონეს მოიკრებს თავისუფალ რუსეთის რესპუბლიკის დღევანდლობის დასაცველად. (ძლიერი ტაშმი და ხმა: „გაუმარჯოს რევოლუციურს ყაზახობას.“)

უკრაინელი დეპუტატი

მოსკოვში ადამსრულებელ კომიტეტში 18 სექტემბრის არქენებში 25 სოციალ-დემოკრატი ვაციდა; მათში 19 ბოლშევიკი და 6 მემშევიკი.

პარიზიდან ცნობა არის, რომ იტალიის მეფე და პუნკარე ელზოსის, ვერდენის, რეისის და მადონის ადგილებს თავდაიბრებნენ.

დამუფუნებელი კრების ორგანიზაციულმა კომიტეტმა 8 მილიონი მანეთის გადაღება მოითხოვა.

შეექვე კორპუსის უფროსის გენერალ ლეიტენანტი ფოსტებევი პირველი არმიის უფროსად დაინიშნა. ხოლო 34 კორპუსის გენერალ ლეიტენანტი სლოდაჩივი მესამე არმიის უფროსად.

მუსულმანების დემოკრატიული ორგანიზაციების ყრილობა გახსნა, რომელსაც 100 ზე მეტი დელეგატი დაესწრა.

კოხლოვი არეულობა დამთავრებული უნდა ჩითვალოს. პეტროგრადის სამხედრო ოლქის უფროსმა გამოაქვეყნა ცნობა იმის შესახებ, თუ რა ზომები იქნება მიღებული იმ შემთხვევაში, თუ მტრმა პეტროგრადის თავზე ფრენა დაიწყო. ეს ზომები შედგება: 1. მტრის გამოგონა დღესით თუ იქნა, ზედმედ ორი სიგნალი აღენიშნათ. ღამით—ხან ჩავაქრობთ და ხან ავანთებთ ქალაქში ელექტრონს. აგრეთვე ქალაქში მატრიკულეტები მხედრობას დაიწყებენ. და ქუჩებში განათება სხვა ფერს მიიღებს.

2. გენალებს დროს ფანჯრები ფარები და დარბაზები უნდა იყოს დახურული, რადგან მოსალოდნელია არტილერიის ცეცხლი; ასეთ სახელში უნდა მოთავსდნენ სტეფელანი. 3. ამ ზომების ასასრულებლად დანიშნული პირები ორჯერ ჩამოივლიან და თუ შემდეგ სიგნალი კიდევ იქნა, ეს ნიშანი იქნება მტრის თავდასხმა.

ლონდონიდან იტყობინებან, ენკენისთვის განმავლობაში 5200 ტყვე წამოიყვანნენ; მათ რიცხვი 146 ოფიცერს აღნიშნავენ. ამასთანვე აღნიშნავენ 11 ზარბაზანია. წამოღებულნი 57 თბარლებში სახარო იარაღი და 307 ტყვის შერკვეული.

ახალი ახავში.

კ. შ. შ. შ. შ.

სია ქუთაისის ქალაქის საბჭოს სხვადასხვა მოსამზადებელ კომისიების შენობა. 1. სასკოლო კომისია: ს. დემ.: ა. ლ. ქავთარაძისა, ი. ი. ნიკოლაიშვილი, ს. კ. ლევევიშვილი, ა. კ. სენაძე, ნ. დ. მეტელი, ი. თოფურია, ტ. ს. აბზიანიძე, ნ. ს. სოკოლოვი, კარდიანტები: ს. კ. გეგულაშვილი, ა. ს. გელაზაროვი და ნ. გ. მაკავარიანი; ს. რვე.: გ. ლ. მეფარიშვილი, თ. ე. შენგელია და ვ. ი. კაპაძე; ს. რვე.: დ. უჩხაძე და ა. ი. წერეთელი, კანდიდატი გ. ი. გველსიანი; ერ.-დემ.: ტ. მ. ჯაფარიძე.

2. საფთვანო კომისია: ს. დემ.: გ. დ. ნასარიძე, თ. თ. შავგულიძე, ბ. ე. დათეშიძე და ა. ს. გელაზაროვი; ს. რვე.: თ. ე. შენგელია; ს. რვე.: ა. ნ. ფალავა; ერ.-დემ.: ვ. ვ. წერეთელი.

3. საბიუჯეტო—საფინანსო კომისია: ს. დემ.: გ. ტ. ურატაძე, ა. ს. ვახაძიძე, ა. პ. კოსტავა, ს. დ. კლავაძე, ზ. ე. თალკვაძე, ა. ს. ხვინია, ბ. ე. დათეშიძე, დ. ზ. ურტაშვილი და გ. ნ. ქუთათელი; ს. რვე.: ი. პ. გომეზია, გ. ლ. მეფარიშვილი და ი. პ. კავაძე; ს. რვე.: გ. ი. გველსიანი და გ. ე. ლალიძე; ერ.-დემ.: ტ. მ. ჯაფარიძე.

4. ტექნიკური კომისია: ს. დემ.: ნ. ს. სოკოლოვი, ა. პ. სენაძე და ნ. ე. დათეშიძე; ს. რვე.: ვ. ე. მახვილაძე; ს. რვე.: გ. ი. გველსიანი.

5. საფეხვით კომისია: ს. დემ.: ლ. ე. გროგოლია, ვ. თ. შავგულიძე, ზ. კ. გეგულაშვილი, ი. თ. გოლმანი, ა. პ. კოსტავა, ს. დ. კლავაძე, ზ. ე. თალკვაძე, თ. ი. იხვია, ა. ს. ხვინია და ნ. გ. ლევევიშვილი; ს. რვე.: პ. კ. გომეზია, ვ. თ. თვეღორაძე და ი. პ. კავაძე; ს. რვე.: ა. ნ. ფალავა; ერ.-დემ.: ტ. მ. ჯაფარიძე.

6. იურიდიული კომისია: ს. დემ.: ი. კ. დავილოვიჩი, ა. ს. გელაზაროვი, ა. პ. კოსტავა და მ. ნ. ბერძელი; ს. რვე.: პ. გომეზია; ს. რვე.: გ. ე. ლალიძე; ერ.-დემ.: დ. ჯეჭერიძე.

7. სახალხო ჯანმრთელობის კომისია: ს. დემ.: გ. დ. ნასარიძე, ს. პ. სენაძე, ი. თ. შავგულიძე, ვ. ლ. კუჭაძე და ვ. თ. შავგულიძე; ს. რვე.: ს. თ. სარკიდიანი და ვ. ლ. მიქელაძის ასული; ს. რვე.: ნ. უჩხაძე; ერ.-დემ.: ვ. ვ. წერეთელი.

8. ბალნეოლოგიური კომისია: ს. დემ.: გ. დ. ნასარიძე, ს. რვე.: ვ. შენგელია; ერ.-დემ.: ვ. ვ. წერეთელი.

9. სატყუო-საბალინო კომისია: ს. დემ.: ნ. ს. სოკოლოვი, ნ. ე. დათეშიძე, ტ. ს. აბზიანიძე, ს. რვე.: თ. ე. შენგელია, ს. რვე.: ა. ი. წერეთელი.

10. საოჯახო კომისია: ს. დემ.: ვ.

ლ. კუჭაძე, ნ. გ. მაკავარიანი და ა. პ. სენაძე; ს. რვე.: ვ. გ. თვეღორაძე და ვ. ი. მახვილაძე; ს. რვე.: ნ. ავლიანი.

11. დამფასებელი კომისია: ს. დემ.: პ. ე. თალკვაძე, ნ. ს. სოკოლოვი და მ. ა. ელივაშვილი; ს. რვე.: ვ. ი. კავაძე; ს. რვე.: ვ. ე. ლალიძე.

12. საპროლოგო კომისია: ს. დემ.: ა. ლ. ქავთარაძისა, ა. პ. სენაძე და ს. ი. თოფურია; ს. რვე.: გ. ი. ბრეგაძე და ს. რვე.: ა. ლ. მახვილის ასული.

13. საპენსიო კომისია: ს. დემ.: ლ. ე. გროგოლია, ი. ი. ნიკოლაიშვილი და ს. გ. ლევევიშვილი; ს. რვე.: პ. მ. გაფრინდაშვილი; ს. რვე.: დ. ნ. ავლიანი.

14. პირადი შემადგენლობის კომისია: ს. დემ.: გ. ტ. გორგაძე, გ. ი. ურატაძე, ა. პ. კოსტავა და ვ. ე. ნ. ქუთათელი; ს. რვე.: და ი. ა. კავაძე; ს. რვე.: გ. ე. ლალიძე.

15. სახალხო მხარელობის კომისია: ს. დემ.: ი. ი. ნიკოლაიშვილი, ა. ლ. ქავთარაძისა და გ. დ. ნასარიძე; ს. რვე.: ე. ლ. მიქელაძის ასული, ს. რვე.: ა. ლ. მახვილის ასული.

16. შრომის კომისია: ს. დემ.: პ. ე. თალკვაძე, ვ. მ. სტიტაძე, ა. ს. ხვინია და გ. ი. ურატაძე; ს. რვე.: თ. ე. შენგელია და გ. ი. ბრეგაძე; ს. რვე.: დ. ზ. დალიძე.

17. ქალაქის კეთილ-მოწყობით კომისია: ს. დემ.: ი. ი. ნიკოლაიშვილი, ბ. ე. დათეშიძე, ნ. დ. მეტელი და თ. თ. იხვია; ს. რვე.: ვ. გ. თვეღორაძე და ს. თ. სარკიდიანი; ს. რვე.: ა. ნ. ფალავა.

18. საბანკო კომისია: ს. დემ.: ა. ს. გელაზაროვი, ნ. დ. მეტელი და ლ. ე. გროგოლია; ს. რვე.: გ. ი. ბრეგაძე, ს. რვე.: ა. ი. წერეთელი.

19. ჯარების საღმრთობილო-საკო მისია: ს. დემ.: ს. კ. გეგულაშვილი, ნ. ე. მაკავარიანი და ნ. ს. სოკოლოვი; ს. რვე.: ა. მ. გაფრინდაშვილი; ს. რვე.: დ. ზ. დალიძე.

20. სამილიციო კომისია: ს. დემ.: ს. კ. გეგულაშვილი, მ. ნ. ბერძელი, ნ. გ. მაკავარიანი და ნ. ე. დათეშიძე; ს. რვე.: ა. მ. გაფრინდაშვილი, ს. რვე.: გ. ე. ლალიძე.

21. საფანჯარო სასკოლო კომიტეტის წარმომადგენლები: ს. დემ.: ა. იხიკოლიშვილი, ს. გ. ლევევიშვილი, ა. პ. სენაძე, ნ. დ. მეტელი, ს. ი. თოფურია ა. ქავთარაძისა და ტ. ს. აბზიანიძე; ს. რვე.: გ. ლ. მეფარიშვილი, ვ. ი. კაპაძე და თ. ე. შენგელია.

ახალი კომისიაში, ქუთაისის აღმასრულებელმა კომიტეტმა ამას წინათ კავასიის განსაზღვრულული კომიტეტის წინაშე შეადგამლობა აღძრა, რომ ლენინის მხარის კომისიით დამტკიცებია უკრაინის სამხრის მე ასათიანი. ენლა კავკასიის კომიტეტი ატყობინებს რომ ასათიანი დანიშნულია ლენინის მხარის განსაზღვრულ კომისიით.

რელიური სასწავლებლის დირექტორმა განჩილიდემ აცნობა ქალაქის თვითმართვლობის და გუბერნიის აღმასრულებელ კომიტეტს, რომ აპირებენ თათო წარმომადგენელი რელიური სასწავლებლის პედაგოგიურ საბჭოში მონაწილეობის მოსაღება.

დადგენილებანი. დასავლეთ საქართველოს სახალხო მსწავლელთა კავშირის სოციალისტური კომისიამ ფილიალურ განყოფილებებს დაუზავა დღევანდლების ყრილობის დადგენილებანი სკოლების მართვა-გამგვიების შესახებ.

დილური. გუბერნიის კომისიამ, გ. გორგაძემ, პეტროგრადიდან ღებუმი მიიღო რომ სახელმწიფო მოსამხატვრეების დღიურისათვის განმოგზავნილია 44,797 მან. 50 კაპ.

უნდადამრეისის საქმეები. თვლილის ადგილობრივი პრივილეგიის უფროსი სხვაგვებურიის აღმასრულებელ კომიტეტს რომ აცნობოს, ვის ვადაცა ქუთაისის ფინანსურის კონება და საქმეები.

ქუთაისის ციხის უფროსი ი. დ. იაშვილი პრივილეგიების ისავეს დატყუებს მიხედვით ვაგზავნა პეტროგრადს პენიტენციურულ ყურების ვასავლეთი. მის აღვილუ დროებით დაინიშნა გ. ლომჯანი.

პეტროგრადი. ქუთ. გუმ. აღმასრულებელმა კომიტეტმა თვლილის სასტიკურად საწყობებში მიიღო 4,000 ჰენიტოვის, პატრონი.

პოლიც. მახარაძე. ყოფილი პოლიც. მახარაძემ ამას წინათ შეადგომ-

ლობა აღძრა, რომ ავითმყოფობის გამო გადაეყენათ თბილისის საავტომობილო მარგამ ჯარისკაცთა საბჭოსგან ღარი მიიღონ.

წარმომადგენელი ქალაქის უკრაინელი მთავრობის მტრ დემოკრატიული თათბირზე დასაწყობებლად არეული წამოშინადგენილები თ. თალკვაძე და ი. გომეზია ჯერ პეტროგრადს კიდევ არ წასულან. ამისთვის ქალაქის მთავრობამ მიმართა მის წერილობით, თუ როდის გაემგზავრება.

სახალხო საბჭო. ქუთაისში ამ ვამთ მხოლოდ 13 დღის საყრი პურის ფქვილი არის. გუმნი ქუთაისის ბაზარზე ფული სიმინდის ფქვილი 16 მანეთად გაიყიდ, ქალაქში 17 მანეთად.

კლასიკური გიმნაზიის მოწაფეთა საერთოდადგობით. დანს, 22 სექტემბრის დღის 12 საათზე დაინიშნულია კლასიკური გიმნაზიის მოწაფეთა, მუქვსე ქალაქიდან დაწყებული, კრება პედაგოგიურ საბჭოში დელეგატების ასარგევა. ვხოლოთ ყველა ანაზავებს უსათაფო დაესწროან. მოწაფეთა დროებითი პრეზიდიუმის წევრი პ. ცხაკავია.

დამფუნებელი კრება. დამფუნებელი კრებისთვის აღწერა ქუთაისის გუბერნიამ, სოხუმის ოლქში და თბილისის გუბერნიამ უფვე დასრულდა. ჯერ აღწერა არ მთავრობა ერეების, განჯის და ბაქოს გუბერნიებში და ბათიშის ოლქში.

სხვა და სხვა ფასები ქუთაისის ბაზარზე: ხბო—40 მან.—60 მან., ცხვარი 20 მ.—40 მან., თხა 35 მ.—45 მ., და გოქი 14 მ.—26 მ., წაბლი გირვანქა 40—60 კაპ., თხილი გირვანქა 35 კაპ.—50 კაპ.

უჭურობა. ამ უკანასკნელ დღოს ქუთაისში საყოფი პური აღარ იშოვებო.

მისავალი. როგორც ქვემო იმერეთიდან ვაგაქიანიბენ სიმინდის მისავალი საწარმოებს წაღული ყოფილა.

ფურნალი „თავისუფლება“. რედაქციამ მიიღო ფურნალი „თავისუფლების“ ავერტოს წყურბი.

თბილისის ქალაქის საბჭოში საქართველო ეკლესიის წინააღმდეგ მეტად უადგილო მოქმედების პირი ადგალი. მოგვევს ვახ. „საქართველო“-დან საბჭოს სხდომის ანგარიში, რამდენადაც იგი ხსენებულ გამოცემის ენება.

ქართული ეკლესიის საკითხი. ს. დემოკრატიის ფრაქციის (მენშევიკთა) დასავლეთი ბ-ნი არსნიძემ ქართულ ეკლესიის საკითხის შესახებ. ეს მოვლენა ერთიანად სკელის გარემოებას და დარბაზს სიკოცხლს მატებს. სახლდის დაწვებამდე დადილა კულისებში მარაგაა ხნები, რომ მენშევიკთა ფრაქციის სურს ვალაში კრება ქართული ეკლესიის წინააღმდეგ. მაგრამ ეს ხნები არის არ სჯერდა. მით უმეტეს, რომ დღიურ წესრიგში ქართული ეკლესიის საკითხი მტკიანელი არ იყო. არავის ვგონა, თუ მენშევიკთა ფრაქცია თავის მიერ დამტკიცებულ წესრიგს შესცვლიდა.

არსნიძე (მენშევიკი). ჩვენ თვალ წინსწელება დიდი ისტორიული საკითხი ქართული ეკლესიის ვითოჯ დემოკრატული ორგანიზაცია ვეცადებთ, რომ თვალში არ დახუჭოთ. მართალია, რომ ქართული ეკლესია 100 წლის განმავლობაში უფ-ვემ თვლილობად რუსეთის მთავრობის მიერ, ღლეს ქი რუსეთის დემოკრატიის გამოგეგებამ ნიადაგი მოუზნა ქართულ ეკლესიის განთავისუფლებას, ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღდგენას. მაგრამ შევევითათ ჩვენს თავს, ქართული ეკლესიის დამოუკიდებლობის აღდგენა ნიშნავს თუ არა დემოკრატიულად გახსნა. ჩვენი შეხედულება ყველა სათვის ა მართა. ჩვენ ევანჯელიზმით ეკლესიის თავისუფლებას, როგორც სინდისის თავისუფლებას. ისე სიტყვა ეკლესიის თავისუფლება არაფერს არ ნიშნავს. ასეთ ნაირი ეკლესიები სხვა ერებთან მოგეგნებათ, მაგრამ ამით დემოკრატია უზრუნველყოფილი არ არის. მე ვეჭვობ, რომ თვითნებური ეკლესიის პოლიტიკურ საქმეში ჩარევისა ანტი-დემოკრატიულია, დემოკრატიული აგრეთვე სკოლის საკითხთან დასაკიდებელია ქართულ ეკლესიას. ჩვენ არ შეგვიძლია არ ვიღაროდ, რომ დემოკრატია მოითხოვს სკოლის სრულ ჩამოშორებას მითხოვან სკოლის სრულ ეკლესიური ორგანიზაცია ქართულ ეროვნულ პოლიტიკურ საკითხში იქი და ქართული დემოკრატია ამას ხელოს არ შეუწყობს, ამიტომ ვთხოვ ქალაქის საბჭოს შედგერი რეზოლუციითა მიიღოს.